

MAGYAR KÜRIR.

N^r. 14.

Indult Bétsből, Kedden, Februárius' 17-dikén, 1829.

B é t s.

Rendkívül való Kurír által érkezett ide tegnap azon váratlan és felette szomorú tudósítás, hogy Pápa Ő Szentsége XII. Leó, Febr. 10-dikén egynehány napi betegsége után meghalálozott.

Ő Szentsége még Febr. 5-dikén egészséges volt, és meglátogatta a' Vatikáni palotában Bernetti Cardinális és Status Titoknokot, ki terhes betegségben szenvedett. Éjjelre Ő Szentsége rosszul lett az arányér következésében, mellyben több esztendőök óta szenvedett. Febr. 8—9-dike közt éjjel, annyira nehezedett a' nyavalya, hogy az Ő Szentsége életéhez semmi reménység többé nem lehetett. Febr. 10-dikén reggel feladattak Ő Szentségének a' haldoklók Sz. Sákramentomai és a' következő napon tele volt Róma szomorú hírrel, hogy Ő Szentsége kimult a' Világból.

Az idő harmadnap óta egészen megváltozott. A' kemény hideg napokat egyszerre lágy idő váltotta fel. A' hó olvad és ez még terhesebbé tette az ország-úton való járást. E' miatt a' Ország posták tegnap mind kiaradtak.

N a g y B r i t a n n i a.

A' Parlamentomi Ülések Febr. 5-dikén nyitattak meg, nem személyesen a' Király, hanem a' Ministerek által. Még

az nap estve 6 óraker megindult a' Staféta Londonból, a' megnyitó Királyi Beszéddel Páris felé, és más nap estve 11 óraker, és így 29 óra alatt Párisban volt. — A' Messenger de Chamber nevű Párisi Ujság Febr. 3-dikán már kiadta fordításban az említett Királyi Beszédet, melly itt következik. „Lördök és Urak! A' Király parantsolatjából tudtokra adjuk az Uraknak, hogy Ő Felsége Szövetségeseitől és általjában minden Uralkodóktól és Státusoktól bizonyossá tétetett abbeli állandó kívánságaik felől, hogy Ő Felségével a' barátságos egyet értést fenntartják.“

„Ő Felsége eszközlése által megállítottak és megerősítették a' Békességnek előleges izikkelyei Ő Felsége a' Braziliai Tsászár és a' Rio de Platai egyesült szabad Státusok között.“

„Ő Felsége a' Spanyol Királlyal Egyességre lépett, melly szerént az 1825-ban véghez ment Madriti Alku crejénél fogva a' két Hatalmasságok Alattvalóinak költsönös kereseteiket elintézte.“

„Ezen Egyezésnek párját, Ő Felsége parantsolatjára, az Uraknak eleikbe fogjuk terjeszteni, a' ki számot tart igyekezetekre, hogy vele módja lehessen némely Rendeléseit végre hajtani.“

„Sajnálva látja Ő Felsége, hogy diplomatikai öszveköttetése Portugalliával még, kéntelenségből, mind eddig felbeszakasztatott.“

Minthogy Ő Felsége a' Portugalliai Monarchia jussát elevenen szíven viseli, erre nézve a' Braganzai Ház Fejével alkudozásokba kezdett, reménylén, hogy ezek által végét szakaszthatja olyan Dolgok állapotjának, melly Portugalliának állandó tsendességével és javával öszve nem fér.

„Ő Felsége parantsolatjából bizonyosokká teszszük az Urakat, hogy Ő Fge szünet nélkül gondja lévén a' Jul. 6-dikái 1827-ben költetett Szövetség teljesítésére, egyet értőleg Szövetségeseivel, igyekezett Görög Országot békeséges állapotba helyheztetni.“

„Morea az ottan volt Török és Egyiptomi hadi erőtől megszabadított.“

„Ezen fontos tzél az Ő Felsége és Szövetségesei tengeri hadi seregeinek szerentsés törekedései által elérődött, kik az Egyiptomi Basát arra birták, hogy velek egyezésre lépjen, végre pedig az által is, hogy a' Frantzia hadaknak okos elrendelései és példás magok viselete által is, kik az Ő Frantzia Kirávi Fge parantsolatja szerint a' Szövetség nevében munkálódtak.“

„Minelutánna a' Frantzia Seregek a' Szövetségeseinek eleikbe szabott kötelességet teljesítették, elkezdettek Frantzia Országba visszatérni.“

(a' többi következik.)

P á p a B i r t o k a.

Róma, Jan. 30-kán. Az új Baváriai Követnek, Báró Malzen Urnak, ma volt szerentséje Ő Szentségének általnyujtani Meghatalmazó levelét, és egyszersmind Urának a' Királynak nem sókára lejendő ideérkezését a' Szent Atyának megjelenteni.

(Folytatása a' W. Horton Parlamenti Tanácsos és P. A. Baines Sigai Püspök Urak között folyt Levelezésnek).

2) Válasz levele Baines Urnak, a' W. Horton Ur első levelére.

„Róma, Dec. 15-kán 1828. Tisztelt Ur! Minckelőtte én az Urnak a' f. II. 10-kén írott betses levelében feltett kérdésre felelnék: engedje meg az Ur ezt a' megjegyzést tennem: én clesmem az hogy Urnak mint az Anglus Parlament tagjának, és Ő Nagy Britanniai Felségének Titkos Tanácsosának, és a' Kathólika ügynek,— mind a' Parlamentben, mind azon kívül — tapasztaltt és ügyes Oltalmazójának tökéletes jussa van tölem minden némű Világosítást kívánni, a' mellyet tsak szabad, és lehet adnom. En azért örömetst tellyesítem az Ur kívánságát, ámbár nyilván látom, hogy egy tsiklandós pontot kellett érintenem, és magamat arra a' veszedelemre, mellyhez készültve nem valék, kitennem, hogy t. i. a' két ellenkező vélekedések közzül egyiknek pártjára álljak, és egy olyan Matériába ereszkedjem, mellyet, minthogy az inkább a' Politikára, mint a' Vallásra tartozik, örömetst másnak hagytam volna. Ezen Előbeszéd után közelébb térek az Ur levelének tárgyához. — En tökéletesen egy gondolkozásban vagyok az Urral az eránt, melly kívánatos dolog légyen, a' közönséges Vélekedésnek Nagy Britanniaiban és Irlandiaiban a' Katholikus kérdésre nézve lévő nagy felhevülésében és ingerelhetőségében, minden pontra nézve, melly ezen fontos ügyet illeti, a' legszorosabb igazságot állítani meg. Igen is, eddig is lehetetlen lett volna ezen kérdésnek, Európa tsudálkozására és Anglia szégyenére, eldöntetlen maradni, ha Anglia Közönsége azt helycsebben meg esmerte volna. Es én, bár melly nagyon megoszzam minden Katholikusnak,

sőt többet merek mondani, Anglia minden törvényes barátinak kívánságát, a' Kathólikus kérdésnek szerentsés kimenetele eránt: mégis inkább kívánom azt a' mostani elnyomattatásban látni tovább is, mint sem helybe hagynám az olyan győzedelmet, mellyet valami hamis Előadás szerezne. Ilyen pedig az én gondolkozásom szerént, az O'Connell Ur vélekedése is. En, mint más is, hámulom ezen férjfiút kitetsző talentomaiért; há-lát mondok néki, mint más is, hogy azokat boldogtalan hazájának szolgálatjára nemesen használja; de kiváltképpen azért betsülöm, mert szoroson betsületes embernek tartom, a' kitől nem telik ki, hogy készakarva hazugságot állítson, ha szinte abból a' legkedvezőbb következéseket várhatná is. — De mikor én a' Galignani Ujságában, O'Connell Urnak ama szavait olvastam; hogy a' Pápa Emphatic e kinyilatkoztatta, hogy Concordata eránt Angliával alkudozásba nem fog creszkedni, míg az Irlandiai Kathólikusok az Emancipatiót meg nem nyerik“ megvoltam felőle győződve, hogy vagy a' Tudósítók nem jól értették O'Connell Ur szavait, vagy ő egy pillantásnyi hirtelenedésben elfogadta azod fundamentom nélkül való gyanítást, mellynek üres voltát, erettebb gondolkozás után, maga is által fogta volna látni. Ezen Eszrevétel után, alig szükséges felelnem az Urnak ezen kérdésére: „Valyon igaznak tartom é', hogy a' Pápa Emphatikus módon, valaha, valakinek, directe vagy indirecte, olyan szókkal, mellyeknek, szoroson véve, ugyan e' lett volna az értelme, azt mondta volna, hogy: semmi alkudozás az Anglus Országlószekkel valamelly Concordata eránt, Rómában meghalgattatást nem fog találni, míg tsak az Irlandiai Kathólikusok az Emancipatiót meg nem nyerik.“ En egy átaljában

nem tartom igaznak, hogy a' Pápa valakinek Emphatikus vagy más módon ezt mondta volna, vagy olyan szókkal élt volna, mellyeknek, szoroson véve, azt az értelmét lehetne tulajdonítani. Azomban midőn én az Urral ezen vélekedésemet közlöm, kérem tessék jól megjegyezni, hogy én ebben Privát-meggyőződésemet mondom; végye gondolóra az Ur is, hogy én nem vagyok erre meghatalmazva, és nem viselek semmi olytán Hívatalt, melly engemet az Ő Szentsége Nyilatkoztatásainak és az idegen Státusokkal való egybeköttetésének esmérctére megtanítana. Még kevésbbé tzelom nékem azt állítani, hogy a' Pápa-Szék hajlandó volna alkudozásokba bortsátkozni, valamelly Concordata felett, ha ez eránt Hozzá ajánlások tétetnek. En pusztán a' megesett dolgokról beszéllek, és tellyesen megvagyok győződve, hogy ha háromszor vagy három százszor kereste is meg a' Nagy Britanniai Országlószek, Concordata eránt, a' Szent Széket, a' felelet nem az fogott volna lenni, melly az O'Connell Ur ki nyomtatott beszédében megmondatik. Mind addig míg fenn áll az a' törvény, melly az Országlószeknek a' Pápával való levelezést megtiltja: nehéz elhinni, hogy egy Anglus Minister ez eránt a' Sz. Széknél ajánlást tenne; de az még hihetlenebb, hogy a' Szent Szék ebben az esetben más okot hozna fel az alkudozásnak el nem fogadására az említett Törvénynek fennlételén kívül. Mi fogna törtienni, ha a' két Országlószekek között törvényes Egybeköttetés állana fel, nem bátorkodom előre megmondani. De eléggé esmerem a' Katholika Egyháznak gondolkozását, és az Ő Szentsége böltseségéről bizodalmasan megvagyok győzttetve, hogy a' Pápa éppen olyan idegen az Ő Nagy-Britanniai Felségének Világi jussaiba való avatkozástól, mint a'

millyen távol van attól, hogy az Ő Felsége birtokabéli Katholika Egyháznak lelki Interestszéjét feláldozná. — Nem tudom, hogy ez, a' mit mondtam, elég-séges e' Uraságodnak a' felől való meggyőzésére, hogy O c o n n e l Ur, az Ő Szentségének tulajdonított Nyilatkozásra nézve tévelygésben van. Ha nem elég világos vagyok: úgy tsak az sajnálom, hogy a' Praemunire törvény különös Rendeléseivel való esmeretlenségem nem engedi, hogy magamat arra a' veszedelemre kitégyem, hogy többet mondjak. Reményilem azomban, hogy O c o n n e l Ur, ha a' vett tudósítást próbára veti, tévelygését, a' mellyre vezetett, észre fogja venni, és meg fogja igazítani. Van szerentsém tellyes tisztelettel lenni

köteles és hív szolgálja
P. A. Baines, Sigai Püspök.
(Folytatása következik.)

Frantzia Ország.

A' Montör Feb. 5-dikén a' következő Királyi Parantsolatot közli, melly Febr. 1-ső napján költ. „Károly, Isten kegyelméből Frantzia Király 's a' t. A' törvények ereje szerént, mellyek Mártz. 10-dikén 1818-ban és Jun. 9-dikén 1824 állítottak meg, kihallgatván a' Mi Siátus Titoknokunkat a' Hadi Ministert, rendeltük 's rendeljük, a' mint itt következik: 1-ször. Hatvan ezer hadi nép-állíttassék ki, azok közzül kiket a' sors 1828-ra ért. 2 azon törvénynek ereje szerént, melly Mártz. 10-dikén hozatott 1818-ban, úgy állíttassék ki ezen 60 ezer ember Departementek vagy Kerületenként az Országban, a' mint az ide mellékelt. Mutatótábla előadja. 3 szor. A' kiállítandó hadi nép megvizsgáltatása a' jövő Mártz. 8-dik és 15-dik napján fog megessni, 's a' t. — Az itt előadott Királyi

parantsolathoz kaptoltatott felosztás Táblájából kitetszik, hogy Frantzia Országnak Népeisége most 51,858,594 lélekre megy.

Ugyantsak a' Monitörben egy levelet olvasunk, melly Toulonban Jan. 29-dikén költ. Ennek foglalatja ez: A' Marsilia nevű lineahajó és Syrena fregát megérkeztek Móreából, a' honnan 600 embert hoztak vissza a' Frantzia Seregek közzül, egy Obersterrel és két Adjutánsal együtt. Ezen sereg osztály azonnal Marsiliába útasított, hogy ott a' pestis ellen felállítatott Vésztegő házban a' kiszabott időtkiállja, minél előtte az Országban kirendelt helyére útnak induljon. Innen több szállító és más fedező hajók indultak meg Navarin felé, hogy onnan seregünknek meg ott lévő részét vissza hozzák.

Páris Febr. 5 kén. A' Fő Rendek Háza a' Válasz Felírást, mellyet a' kinevezett Biztosok készítettek, kevés változtatással helybe hagyta és a' máj Ülésben a' Követség, melly a' Királynak a' Válasz-Felírást bé fogja nyújtani, sors Vonás által elválasztatott. — A' Követség Háza a' holnapi Ülésben fogja, az ő részéről küldendő Felírást megvitatni.

Az Aixi Ersek Batissét Ur megholt. — Marquis Dreux-Breze Fő Tzerimoniás Mesterré neveztelett.

Német Ország.

A' Baváriai Király Febr. 9-kén Olasz Országi Utazásához hozzá kezdett. Gróf Seinsheim, Gróf Arco-Valley, Hartz Ur az Udvari Orvos, és Titoknok Farmbacher Ur kísérik Ő Felségét. — Münkhenben Febr. 1 napján, a' Thurni és Taxisi uralkodó Hertzeg szerentsétlen haláláról az Ujsásogban elterjedett hír, nem igaz.

A' Cumberlandi Hertzeg (Berlinbőljött tudósítások szerént) Londonba haza utazott. —

Stuttgártban Jan. 50 kán Bibliothekárius és Udvari Tanácsos Haug Ur (mint Költő, esmeretes), 68 esztendőskorában megholt.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára, Jan. 26 kán. Gylenschmidt Generális, Osten-Sacken, és Bergman Generális, a' Sz. Anna Rendjének első rangú Vitézeivé nevezettek. — A' megholt Tsászárné Mária Feodorowna, Testamentomának 4 dik tizdekelyében, a' Gatsinai Uradalmat a' mostani Korona Hertzegnek, 's annak történhető halálával Constantin Nikolajevits második Nagy Hertzegnek, 's ha ez is kihalna, Mihály Paulovits Nagy Hertzegnek (a' Tsászár testvérjének) hagyta.

Emanuel Gen. a' Kaukazusi Tábornak Vezére, a' Bissleneket meghódoltatván, Dec. 5-kén a' Labá vizénél állott és egy másik hatalmas és nyakas Nemzet ellen, az Abaszékiek (Abaszékek) ellen készült a' Bélája vize felé megindulni.

P o r t u g a l l i a.

Egy, Jan. 51-kén Brestből írt levélből) A' kibújdosott Portugallusoknak első tsapatja, Gróf Saldanha Kommandója alatt a' Lyra, Minerva, Susánna és Krisztina Szállító-hajókon, tegnap ide a' Bresti Kikötőbe érkezett. Ezen hajók Jan. 6 kán indultak ki Plymouthból, és 16-ikban Terceiránál voltak, a' hová (Terceira Szigete, a' mint tudva van, D. Miguelt nem esmeri el Királynak, és Donna Mária Királyné nevében igazgattatik) a' Portugallusok ki akartak szállani. A-

zomban ott feküdt két Anglus Fregát a' Kikötőben, de a' kik a' nagy köd miatt a' Portugallusokat nem vették észre. Már kezdtek hinni a' kibújdosottak, hogy az a' hír, mellyet elindulásokkor hallottak, — hogy t. i. az Anglus Országlószék két Fregátot fog kiküldeni a' Terceirában való kiszállásnak megakadályoztatására, csak költemény volt. De ámulások nem soká tartott. A' köd eloszolván meg pillantják az Anglus Hajók a' Portugallusokat, és küldtetéseinek tizelját ágyú szóval adják nékiek tudtolkra. — Megjegyezésre méltó, hogy az Anglus Fregát, a' melly tüzet adott, a' Szállító hajók mellett elvitorlázván egyiket sem bántotta, hanem egyenesen arra lőtt, mellyen Generalis Saldanha volt, — 's a' második lövésre a' hajót találván egy embert elejtett és egy másikat megsebesített. De kifüggesztetvén a' szükség-zászló, a' tüzelés meg szűnt, és Generalis Saldanha egy ladikon az Anglus Kapitányhoz által-menvén, okát ellenségeskedésének tudakozta. Az Anglus Kapitány hidegen azt felelte, hogy ő az Országlószéktől vett parantsolatokhoz képest tselekszik. Látván a' Generalis, hogy többé nintsen mit reménylenie, hajójára vissza tért és egy hatalmas Protestatiót tett fel 's azt az Anglus Kapitány-nak által küldötte. Végre jelentették az Anglus Hajók, hogy a' Generalist bizonyos távolsággal kíséreni fogják, akár merre fog (a' mi tetszésétől függ) indulni. Gen. Saldanha azt válaszolta az Anglus Kapitánynak ezen jelentésre, hogy Frantzia Országba szándékozik útját venni. A' két Anglus Fregát a' Finistere-Capig (Vigó és Corunna Spanyol kikötők között) kísérete a' Portugallusokat, és Jan. 26-kán reggel itt váltak el tőlök. — A' négy Hajók tegnap ide érkezvén, a' Kikötős Tiszt egyszerre tudósította Telegraph által a'

Tengeri Ministert, kérévén tőle Parantsolatot, mellyhez magát tartsa; 's egyszersmind tudakozta Generális Saldanbatól ném látnak e' szükségét élelem dolgában? mert ha, igen — kész rajtok segíteni."

CA' Tengeri Minister — a' mint a' Moniteur írja — azt válaszolta a' Kikötős Tisztnek, hogy a' mire csak szükségek van a' Portugallusoknak, mindent adjon. — E' szerént Frantzia Ország pártját fogja a' szegény Kihujdosztaknak, kiket Anglia magától elhajtott.)

B r a z i l i a.

Monte Video, Nov. 12-kén (egy Anglus Tengeri Tisztnek leveléből) „Tegnap kevesbe mult, hogy egy Brasiliai Fregáttal tsatába nem keveredtünk A' Nestor nevű Kereskedő Hajót, melly tsukorral és kávéval volt megterhelve, egy Buenos-Ayresi Rabló elfogta; de későbben, Brasiliai Hajós-Sereget látván feléje jöni, elbótsátotta minden portékáitól megfosztva. A' Nestor a' Brasiliaiakhoz folyamodott segítségért, de ezek a' helyett, hogy segítséget adtak volna elfoglalták a' Hajót és ide (Monte Video) hazták. Az Anglus Consul panaszt tett a' Brasiliai Admiralisnál és a' Monte Videoi Kormányozónál 's protestált ezen elfoglalás ellen, — de hijjában. Ekkor megizente nekik, hogy míg egy Anglus Hadi hajó megfogja tudni akadályoztatni, addig a' Hajó a' Kikötőből nem fog elvitetni. Erre feleletül azt nyerte: a' Hajó Rióba fog vitettetni. Most már nem lévén más eszköz hátra, vasmatškákra szállottunk, a' vitorlákat felvontuk és útköznelhez késziténk magunkat. Tegnap reggel 8 órakor megindul egy Fregát a' Kikötőből, viven magával a' mi Hajónkat. Egyszerre nyomultunk utánna és sebesen vitorlázván mintegy 7 (an-

glus) mértföldre a' Kikötőtől a' Fregátot elértek, szemközt vele állást vettünk, és az ágyúkat elkészitettük; egyszersmind egy Ladikot egy Hadnagygyal és 10 emberrel elküldöttünk az említett Hajónak (a' Nestornak) elvételére. A' Brasiliai Kapitány ekkor kinyilatkoztatta, hogy ha mi tsak ugyan el nem állunk kívánságunktól, úgy ő kéntelen a' Hajót kiadni. Ki is adta az egész Brasiliai Hajós Seregnek, melly 22 kissébb nagyobb Hajókból állott, szemé láttára, 's mi a' Kikötőbe visszatérvén a' Brasiliai Admiralis Hajója mellett vasmatškákra szálltunk. Első dühösségében az Admirális egész Hajós seregével megakart bennünket támadni; későbben ismét más gondolatokra tért, 's nem bántott. Mi lesz a' dologból nem tudom. Mi mindenre készen vagyunk."

D é l i A m é r i k a.

Columbia. Bogota Nov. 19-kén. A' Hadi törvényszék Santander Generálist halálra ítélte. A' tanúk vallásából kijött (sőt maga Santander is megvallotta), hogy ő az Öszve Esküdteknél minden plánumaiba bé volt avatva. Mikor az Öszve esküdtek arról tanáskoztak, hogy Bolivárt megkelljen e' ölni? Santander ellenzette azt mondván: „nem jött még el annak ideje, a' gyümölts még nem érett meg" — Bolivár, a' kinek Santander személyes ellensége volt, a' Hadi törvényszék ítéletét a' Ministeri Gyűlésnek által küldötte. Itt megsemmisítetett a' halálos ítélet, és a' helyett Santander minden méltóságától megfosztva Columbiából örökösen számkivettett. A' Libertador nem látszott ezen Változtatással elégedetlennek lenni. Az ítéletet alá írta, a' nélkül, hogy egy szót szólott volna, és a' Santander sógorának meg engedte, hogy

attyafját Carthagenáig elkésérhesse, a' hol Gen. Santander hajóra ülven az Egyesült Státusokba fog menni. Jóságai nem Confiscáltak, hanem jövedöbéli magaviseletének zálogául elfoglaltatnak. — Sokan kárhozzalják azon lágyságot, melyet Bolívar az Öszve esküdtek ellen mutat.

Éjszaki Amerika.

Az új Elölülő, Jakson Generális, a' mint az Amériki Ujságveleek gyanítják, e' képpen fogja az új Kabinétot felállítani: Külső Ministerium: Livingston és Buren Ur; Tenteri Ministerium: Woodbury Ur, Hadi Ministerium: Cass, Drayton Urak; Finantz Ministerium: Tazewell, Bernard, Cheves Urak; Justitz Ministerium: Berrian, Barbox Urak.

Magyarország.

Pestről Febr. 11-dikén:

Ö Ts. Kir. Fő Hertzegsége, az Ország Nádora tegnap előtt, Febr. 9-kén, Bélsbe utazni méltóztatott (Távol-léte alatt az Al-Deputátiók, nevezetesen mellyekre a' törvényes dolgok, és politicumok vannak bízva; folytatják munkálkodásaikat.

Itten folyvást fagyaló kemény hidegek járnak, úgy hogy a' Gyertya szentelői volt napfény alig ha nem jövedölt valamit. — Ma reggel Pest, és Buda közt a' Duna jege megállott, és már délben gyalog kezdettek általjárni.

Tudományos Dolgok folytatása.

5) FRANTZIA GRAMMATIKA, Gyakorlásokkal és Olvasókönyvel együtt. Készítette Tanítványi számára Zákány Jó'sef a' Debreczenief R. Collégiumban a' Nevelés

Tudományának, a' Német és Frantzia Nyelveknek Professora. Debreczenben, Nyomtatta Tóth Ferentz 1828. Erdemesnek tartjuk ezen igen jeles Munkát arra, hogy megismertetésére bővebben kiereszkedve szöjjünk, annyival inkább mivel a' politikai nevezetesebb újságoknak szükiben lévén, ennél jobbat, és sok Erdemes Olvasóinkra nézve kedvesebb dolgot, úgy reményljük, nem tehetnénk. Német nyelven magyarozott Frantzia Grammatikák szána nélkül jöttek már ki és újak meg újak adatnak ki szinte minden esztendőben. Jele, hogy még egyel sintsenek a' Tanítók megelégedve, 's jobbat igyeksenek készíteni. De nem is alkalmas a' Német nyelv sem a' Frantzia betűk kimondásának vagy a' helyes olvasásának sem ezen Nyelv erejének világos előadására, úgy mint a' Magyar Nyelv. Professor Zákány Úr ezen Grammatikájának Reguláit a' legjobb móddal készült és legújabb Fr. Grammatikákból szedte öszve, különösen pedig Posonyi Professor Szeletzky Károly Úrnak Munkáját követte, mellynél jobbat a' végre nem is választhatott. Ez az elhíresített Mozinénál 's másokéinál is minden tekintetben jobb.

Az itt szóban lévő Frantzia Grammatikában mind a' Nyelv alkatása és mestersége, mind a' Gyakorló Rész két Folyamatra van felosztva.

Az I-ső Folyamatban csak azok a' Regulák vannak előadva, mellyek a' Kezdőnek elmulthatatlanul szükségesek, és a' Nyelv Grammatikai esmeretének főbb vonásait foglalják magokban; ugyan csak ehez van alkalmaztatva a' Gyakorló Résznek 1-ső Folyamalta is. Ez a' felosztás felettebb hasznos a' Nyelvtanulóokra nézve, 's a' Munka bétét különösen neveli; minthogy a' Kezdők a' Nyelv mélyebb esmeretére

tartozó Regulákat egyszerre fel nem foghatják.

A' betűk kimondásának és így a' helyes olvasásnak is regulái 34 oldalon, úgy látszik hosszasan, de tökéletesen kimerítve adatnak elő. A' Frantziának olyan az írása, mint a' nyájasságai és komplimentjei. Rakásra halmozott betűjének sokszor csak egy a' hangja, vagy egészen más mint a' mit mutat, vagy hangja sints. Ezt szükséges volt illy tisztán előadni, a' mire a' Magyaránál alkalmasabb nyelv alig lehet. A' Grammatikai regulák általjában véve rövidnek és mégis világosak, 's könnyen felfoghatók.

A' Gyakorló Résznek első Folyamatja 109 oldalon 215 Gyakorlásokból áll. Ezek fordítani való példák változtatva magyarul és frantziául, mellyek a' Gr. Regulák rende szerént következőnek egymás után. Ugyan ezen Gyakorlások száma szerént következőnek hátul a' fordíthatásra megkívántató szók és szóllások formái, rendbeszedve.

A' II-dik Folyamatban össze szedett Regulák, a' Frantzia nyelv természetének mélyebben való megismerésére vezérelnek; mellynek a' Gyakorló Résznek II-dik Folyamatja felel meg, 167 mind frantzia Gyakorlásokban. Ezt követi a' Frantzia Olvasó Könyv V Szakaszban; ú. m. Beszélgetések;

Anecdoták és más rövid Historiátskák; Jeles Gondolatok és Erköltsi Regulák; Levellek; Mesék, — igen jól összeválogatva. — Mind ehez mind a' II-dik Folyamathoz tartozik a' könyv végén egy Szókönyv betűrendbe szedve.

A' Munka 51 árkusból áll. Igen tiszta nyomtatása a' Ny. műhelynek méltó dicséretére válik. Ohajtva kívánjuk, hogy ez az első Kiadás hamar elkeljen, a' midőn a' 2 dik Kiadásban kétség nélkül mind azok a' nyomtatásbeli hibák, mellyek most a' Könyv végén gondosan feljegyeztettek, meg fognak jobbjíttatni; valamint azt is reményljük, hogy a' 21 árkusból álló Gyakorló Rész és Olvasó Könyv nyomtatására akkor nem azok a' sok Zsoltár nyomtatásában már nagyon elkopott betűk fognak ismét elővetetni, hanem az Előljáró Beszédnek hasonló nagyszáú szép betűi.

A' pénz folyamat Februárius 16-dikén; közég ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 96
 Az 1820-béli sorsosok, 165 2/5
 Az 1821-béli hasonlók, 125 2/5
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 54 1/5 for. kelték, mint Conv.
 A' Bank-Aktziák kelték 1115 7/10 forinton Conv. Pénzben.

A' Gabonának ára; Po'sonyi mérő szerént, Váltó Tzedulában.

Tiszta Búza: Rétszeres: Rozs: Árpa: Zab: Kukorítza.
 Posenb., Febr. 6-kán. 6 f. 36 kr. 5 f. 30 kr. 4 f. 45 kr. 3 f. 15 kr. 2 f. 50 kr. 5 f. 12 kr.
 Sopronb. Febr. 6-kán. 7 f. 15 kr. 5 f. — kr. 4 f. 51 kr. 2 f. 48 kr. 2 f. 48 kr. 5 f. 45 kr.
 N. Szombat. Febr. 6-kán. 6 f. — kr. 5 f. 15 kr. 4 f. 18 kr. 3 f. 15 kr. 2 f. 12 kr. 5 f. — kr.
 Moson, Febr. 7-kén. 7 f. 15 kr. 5 f. — kr. 4 f. 30 kr. 3 f. 12 kr. 2 f. 56 kr. 5 f. 45 kr.
 Temesvár. Jan. 30-kán. 5 f. 35 kr. 4 f. 57 kr. — — 2 f. 18 kr. 2 f. 9 kr. 2 f. 45 kr.

Szerkeztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro. 742.)

Nyomató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)